

FITXA IDENTIFICATIVA

Dades de l'Assignatura

Codi	43000
Nom	Teoria crítica i Habermas: ètica, política i economia
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	5.0
Curs acadèmic	2022 - 2023

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2136 - M.U. en Ètica i Democràcia 12-V.2	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	1	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2136 - M.U. en Ètica i Democràcia 12-V.2	3 - Política democràtica i societat civil	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
DOMINGO MORATALLA, AGUSTIN	359 - Filosofia

RESUM

L'assignatura es centra en l'estudi i la revisió crítica de l'obra de Jürgen Habermas, màxim representant de la segona generació de l'Escola de Frankfurt.

Els continguts més importants que es treballaran seran els següents:

- La Teoria Crítica des de l'Escola de Frankfurt
- L'estructura de la raó pràctica: ètica, política i economia
- El desenvolupament de l'obra de Habermas: el gir pragmàtic
- Models de democràcia: la democràcia deliberativa
- El concepte de societat civil: societat civil global
- Un model radical de societat civil.

objectius

L'objectiu de l'assignatura és relacionar els conceptes d'ètica, democràcia i societat civil. Es planteja la proposta de democràcia deliberativa i es compara amb altres models de democràcia actualment vigents. Dins d'aquest model adquireix especial rellevància el concepte de societat civil i dins d'ell la relació entre ètica, política i economia. L'assignatura proposa un nou concepte de societat civil des d'una perspectiva crítica

que proposa anar més enllà de Habermas suport de la metodologia d'una hermenèutica crítica.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

COMPETÈNCIES

2136 - M.U. en Ètica i Democràcia 12-V.2

- Conèixer i saber utilitzar els models de racionalitat pràctica i l'argumentació moral i política.
- Conèixer i aplicar els drets fonamentals i d'igualtat d'oportunitats entre homes i dones, els principis d'igualtat d'oportunitats i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat i els valors propis d'una cultura de la pau i de valors democràtics.
- Comprendre críticament el caràcter de permanència i historicitat dels valors morals i democràtics en distints àmbits de la societat civil, com ara l'ètica de les professions i de les institucions, l'estat i el nou ordre mundial, objecció de consciència i tolerància, models de democràcia, i la teoria política femeini i nisstaa.
- Capacitat per reconèixer la perspectiva de gènere i la seua importància en una gestió transversal de gènere a les empreses i organitzacions.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenen) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüïtats.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i/o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
- Projectar sobre problemes concrets els seus coneixements i saber resumir i extractar els arguments i les conclusions més rellevants per a la seva resolució.

- Participar en debats i discussions, dirigir-los i ser capaços de resumir-los i extraure d'ells les conclusions més rellevants.

RESULTATS DE L'APRENENTATGE

Després del procés d'ensenyament-aprenentatge, l'alumne serà capaç de:

- Relacionar els conceptes d'ètica, democràcia i societat civil, des d'una perspectiva crítica. Partint d'un model de democràcia deliberativa en comparació amb altres models de democràcia actualment vigents.
- Reflexionar críticament sobre el significat de "política" dins dels diferents plantejaments de la teoria feminist.
- Conèixer els diferents posicionaments polítics dins de la teoria feminist i ser capaç d'explicar-incident en les aportacions positius i negatius que cada posicionament planteja.
- Aprofundir en la importància social del fenomen religiós.
- Reflexionar críticament sobre l'ambigüïtat i la complexitat dels plantejaments religiosos.
- Reconstruir els principals models ètics subjacents a les manifestacions religioses.
- Adquirir criteri propi sobre la validesa i l'abast moral de les pràctiques religioses.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	26,00	100
Tutories reglades	2,00	100
Seminaris	2,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	5,00	0
Elaboració de treballs individuals	15,00	0
Estudi i treball autònom	40,00	0
Resolució de casos pràctics	15,00	0
TOTAL	105,00	

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia d'ensenyament-aprenentatge habitual serà la de seminari de treball, per la qual cosa és imprescindible que hi hagi un estudi previ i autònom per part de l'alumnat i una discussió i participació en les sessions de seminari que són obligatòries.

D'altra banda, s'informarà dels congressos i seminaris i altres activitats en què els alumnes poden participar, obtenint amb això crèdits del Programa.

AVALUACIÓ

L'avaluació té un caràcter continu, flexible i personalitzat, de manera que cada alumne establirà un pla de treball singularitzat segons l'àrea del qual provingui, els interessos que manifesti en la investigació i les seves inquietuds professionals. Els criteris d'avaluació més comuns s'estableixen entorn de tres àrees:

- a. - Assistència i participació significativa en classes i seminaris;
- b. - Capacitat d'anàlisi crítica i claredat en les exposicions;
- c. - Presentació de treballs finals de les respectives matèries, seguint els criteris científics internacionals.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- - ACANDA J.L., Sociedad Civil y Hegemonía, Habana, Centro Juan Marinello, 2002
- BARBER B., Un lugar para todos, Barcelona, Paidós, 1997
- BOHMAN J./ REHG W., (eds.) Deliberative Democracy, Massachusetts Institute of Technology, 1999
- COHEN J.L., / ARATO A., Sociedad civil y teoría política, México, FCE, 2000
- CONILL J., Horizontes de economía ética, Madrid, Tecnos, 2004
- Ética hermenéutica, Madrid, Tecnos, 2006
- CORTINA, A., Ética aplicada y democracia radical, Madrid, Tecnos, 1993
- Ciudadanos del mundo, Madrid, Alianza,
- Hasta un pueblo de demonios, Madrid, Taurus, Madrid, Taurus, 1998
- Sociedad civil, en Diez palabras clave en filosofía política, Salamanca, evd, 1998
- La Escuela de Francfort. Crítica y utopía., Madrid, Ed. Síntesis, 2008
- CORTINA, A./GARCÍA-MARZÁ D., Razón pública y éticas aplicadas, Madrid, Tecnos, 2003,
- DRYSEK J.S., Discursive Democracy, Cambridge, Cambridge University Press, 1990
- Deliberative Democracy and Beyond., Oxford, University Press, 2002
- GARCÍA-MARZÁ D., Ética de la justicia. J.Habermas y la ética del discurso, Madrid, Tecnos, 1992
- Teoría de la democracia, Valencia, ed.Nau,
- Ética empresarial: del diálogo a la confianza, Madrid, Trotta, 2004
- GUTMANN A./ THOMPSON D., Democracy and Disagreement, Cambridge, 1996
- - HABERMAS J., Facticidad y validez, Madrid, Trotta, 1993
- La inclusión del otro, Barcelona, Paidós, 1999
- Aclaraciones a la ética del discurso, Madrid, trotta, 2000
- Tiempo de transiciones, Madrid, Trotta, 2004
- Problemas de legitimación en el capitalismo tardío, Amorrotu, 1975
- Historia y crítica de la opinión pública, Barcelona, G.Gili, 1994
- El occidente escindido, Madrid, Trotta, 2006
- HALL J.A., Civil Society: Theory, History, Comparison, Cambridge, University Press, 1995

- KALDOR M., Sociedad civil global, Barcelona, Tusquets, 2005
- KEANE J., Democracia y sociedad civil, Madrid, Alianza, 1992
- KEANE J.,(ed.), Civil Society and the State: New European Perspectives, London, 1988
- MACINTYRE A., Tras la virtud, Barcelona, Crítica, 2001
- McCARTHY T., Ideales e ilusiones, Madrid, tecnos, 1999
- PÉREZ DÍAZ V., La primacía de la Sociedad Civil, Madrid, Alianza, 1993
- La esfera pública y la sociedad civil, Madrid, Taurus, 1997
- RAWLS J., Teoría de la justicia, México, FCE, 1978
- El liberalismo político, Barcelona, Crítica, 1996
- REHG W., Insight and Solidarity, California Press, 1997
- WALZER M., The Civil Society Argument, in Dimensions of Radical Democracy, 1992
- Esferas de la justicia, México FCE., 1993
- Equality and Civil Society, in CHAMBERS S/ KYMLICKA W, Alternative Conceptions of Civil Society
- WARREN M.E.,(ed.), Democracy and Trust, Cambridge, Cambridge University Press, 1999